

Til Folketingets Uddannelsesudvalg.

Foranlediget af diskussionen af KRAKAs analyse af PISA-resultaterne om den tidligere skolegang og helt aktuelt af 'Ordet er dit's diskussion her til morgen sender jeg her den analyse jeg har sendt til Politikens Analyseredaktion, og som jeg håber de vil bringe snarest.

Venlig hilsen
Jan Mejding

Analyse

KRAKA har ingen ting på

Af Jan Mejding, seniorforsker på Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet

Først i januar analyserede KRAKA sig frem til, at danske børn kunne nå verdenstoppen, hvis de kom tidligere i skole. Beregningerne var KRAKA kommet frem til ved at se på PISA-resultaterne og sammenholde dem med skolestarttidspunktet. Derfra har deberegnet, hvad en tidligere skolegang ville betyde for de danske elever – eller, som de kalder det: 'justere for, at eleverne i nogle lande har tidligere skolestart end eleverne i andre lande'. Deres konklusion er at, 'i stort set alle lande, der klarede sig bedre end Danmark begyndte eleverne i skole tidligere end de danske elever'. Analyserne er et typisk eksempel på, hvad der sker, når økonomer regner på tal, de ikke forstår:

- KRAKA fokuserer ensidigt på en ranglisteplacering og ser helt bort fra, at lande placeret på ranglisterne har resultater som ikke er signifikant forskellige fra en række andre landes. Det danske læseresultat i PISA 2012 er således ikke en 17.-plads blandt de 33 OECD-lande, men en 14.-23.-plads.
- KRAKA forudsætter, at en forskel i læsescore udelukkende kan tilskrives alderen ved skolestart og det antal år eleverne har gået i skole, og således ikke er afhængig af kvaliteten i den undervisning eleverne har været udsat for.

Tager man udgangspunkt i PISA-elevernes egne oplysninger om, hvornår de er begyndt i 1. klasse, og sammenholder gennemsnitsalderen for de enkelte lande med landenes gennemsnitsscore i læsning, ses det tydeligt, at der ikke er en enkel sammenhæng – se fig. 1. Det er således ikke rigtigt når KRAKA hævder, at næsten alle lande, som klarer sig bedre end Danmark, begynder tidligere i skole. Otte af de deltagende lande, som klarede sig signifikant bedre end de danske elever, havde elever, som var på samme alder eller ældre da de begyndte i skole end de danske (tabel 1). I ni lande er resultaterne hos de 15-årige på linje med de danske, selv om eleverne i otte af landene var yngre, da de begyndte i skolen (tabel 2).

Der er kun relativt få lande, hvor eleverne i gennemsnit starter cirka et år før de danske (6,7 år). Det er blandt andet Norge (5,8 år), USA (5,9 år), Frankrig (5,9 år), Belgien (5,9 år), Nederlandene (6,1 år) og Storbritannien (5,0 år), samt en gruppe lande som New Zealand (5,1 år), Australien (5,2 år), Canada (5,2 år). I Irland (4,5 år) har man talt børnehaveklassen med i den obligatoriske undervisning (tabel 3).

Af disse lande kan vi på forhånd se bort fra Norge, USA og Storbritannien, hvis resultater som 15-årige ikke er signifikant forskellige fra de danske, selv om eleverne der er begyndt tidligere

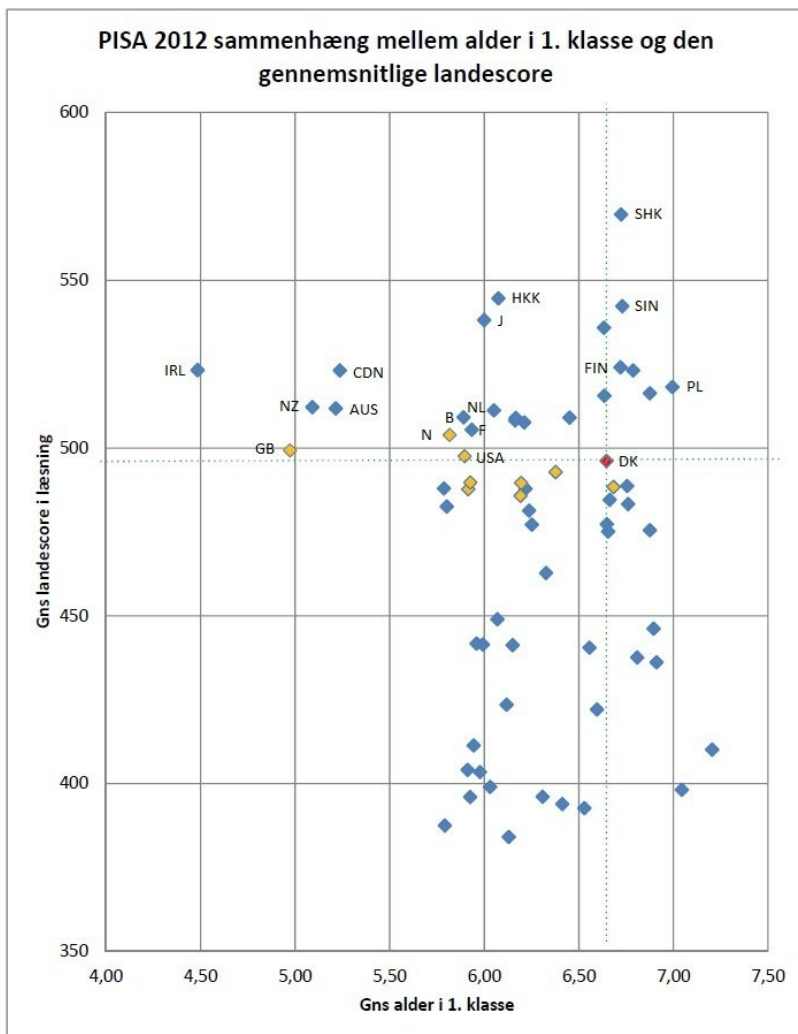
i skole. Dernæst kan man så se på, om det at begynde et år tidligere også medfører noget som svarer til et års forskel i læsefærdighederne for de 15-årige. En forskel på et skoleår svarer til en forskel på omkring 40-50 scorepoint på læseskalaen. Og set i det lys, så er det kun Hong Kong Kina og Japan, som ser ud til at have en læsefærdighed, som svarer til et års ekstra undervisning i læsning.

Men kan man så alligevel med sikkerhed hævde, at resultaterne for de 15-årige elever i Frankrig, Belgien, Nederlandene, New Zealand, Australien, Canada og Irland er bedre, fordi disse elever er kommet et år tidligere i skole? Det kan vi få et godt bud på, ved at se på PIRLS – den internationale læseundersøgelse for elever i 4. klasse. Her testes nemlig som hovedregel elever, der har gået fire år i skole – men i hvis eleverne er meget unge, kan man teste på klassetrinnet over. Det er gjort for Storbritannien (5. kl.), Nederlandene (6. kl.) og New Zealand (5. kl.) i PIRLS.

Læseresultaterne for elever i Storbritannien på 5. klassetrin og de danske elever på 4. klassetrin er ikke signifikant forskellige. Så eleverne i Storbritannien har ikke fået noget læsemæssigt forspring af at komme et år tidligere i skole. Eleverne i Nederlandene og New Zealand – der som 15-årige klarer sig signifikant bedre end de danske 15-årige – viser sig som 10-årige at læse dårligere end de danske elever fra 4. klasse. Heller ikke disse elever har tilsyneladende fået noget læsemæssigt ud af den tidligere skolegang. Eleverne i Frankrig, Belgien og Australien er testet i 4. klasse og er altså yngre end de danske 4. klasseelever, da man i de tre lande kommer tidligere i skole. Deres præstationer efter fire års skolegang ligger mellem 27-48 scorepoint dårligere end de danske elever i PIRLS.

Det kan derfor klart tilbagevises, at disse landes bedre resultat i PISA for de 15-årige skyldes en tidligere skolestart. Havde det været tilfældet, skulle vi også have set effekten i 4. klasse.

Det samme tyder resultaterne på fra de otte lande, hvor eleverne i PISA klarer sig bedre end de danske 15-årige, selv om de er kommet i skole på samme tidspunkt (tabel 1).

Tabel 1

Læsescoren sign. højere med alder $\geq$ DK		
Land	Gns alder	Score
Shanghai-Kina (SHK)	6,72	570
Singapore (SIN)	6,73	542
Korea	6,63	536
Finland (FIN)	6,72	524
Taiwan	6,79	523
Polen (PL)	6,99	518
Estland	6,88	516
Liechtenstein	6,63	516
Danmark (DK)	6,65	496

Tabel 2

Læsescore IKKE signifikant forskellig fra DK		
Land	Gns alder	Score
Storbritannien (GB)	4,97	499
Norge (N)	5,82	504
USA	5,90	498
Portugal	5,92	488
Italien	5,93	490
Israel	6,19	486
Østrig	6,19	490
Tjekkiet	6,38	493
Danmark	6,65	496
Ungarn	6,68	488

Tabel 3

Læsescoren sign. højere med alder $<$ DK		
Land	Gns alder	Score
Hong Kong-Kina (HKK)	6,08	545
Japan (J)	6,00	538
Irland (IRL)	4,49	523
Canada (CND)	5,24	523
New Zealand (NZ)	5,09	512
Australien (AUS)	5,22	512
Nederlandene (NL)	6,05	511
Belgien (B)	5,89	509
Schweiz	6,45	509
Macao-Kina	6,17	509
Vietnam	6,16	508
Tyskland	6,21	508
Frankrig (F)	5,93	505
Danmark	6,65	496

Fig. 1. Plot af PISA 2012 resultatet i læsning sammenholdt med elevernes skolestarttidspunkt. Danmark er markeret med rød farve. Lande, der har resultater, der ikke er forskellige fra de danske, er markeret med gult. Plottet viser, at der ikke er nogen entydig sammenhæng mellem elevernes PISA 2012 resultat i læsning og skolestarttidspunktet.